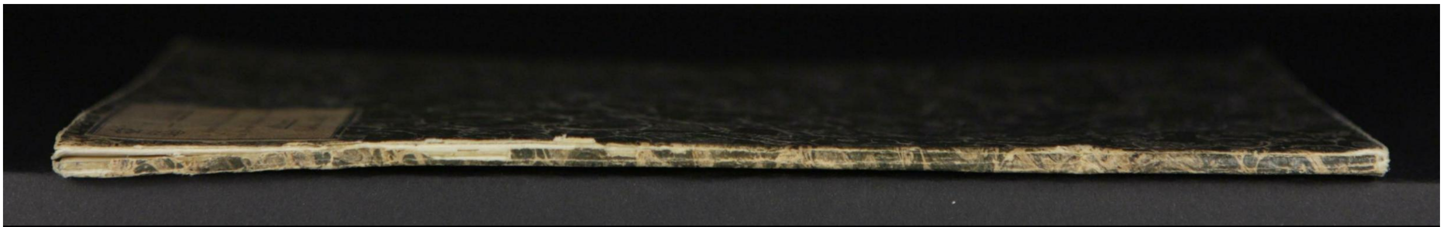
B. Masqvedelius

de prædestinatione hominum in Christo ad vitam et salut. æternam.

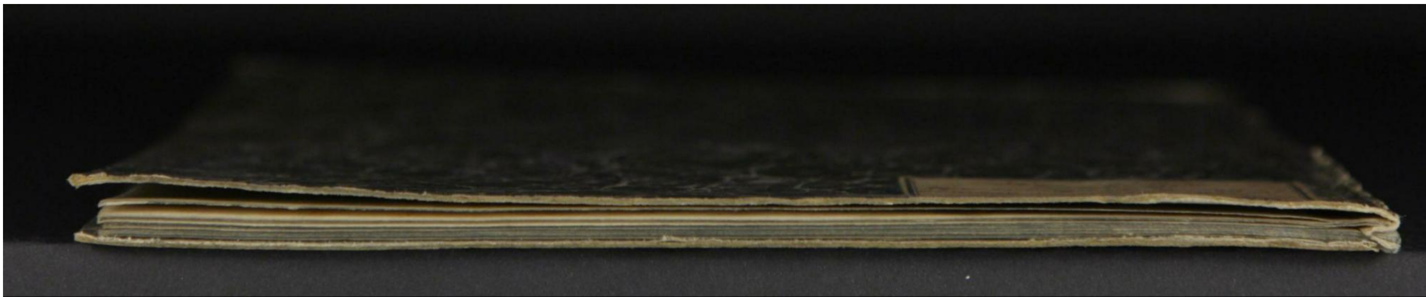
Rostochii, 1595.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

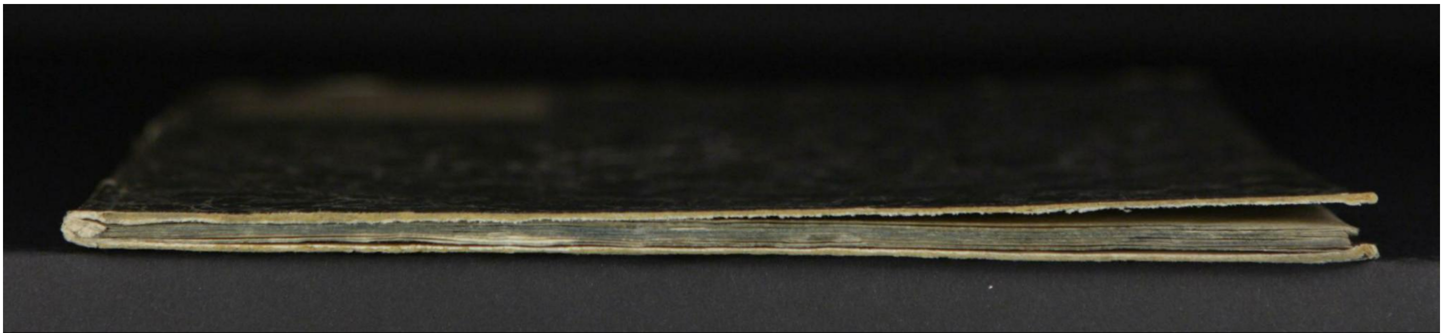

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

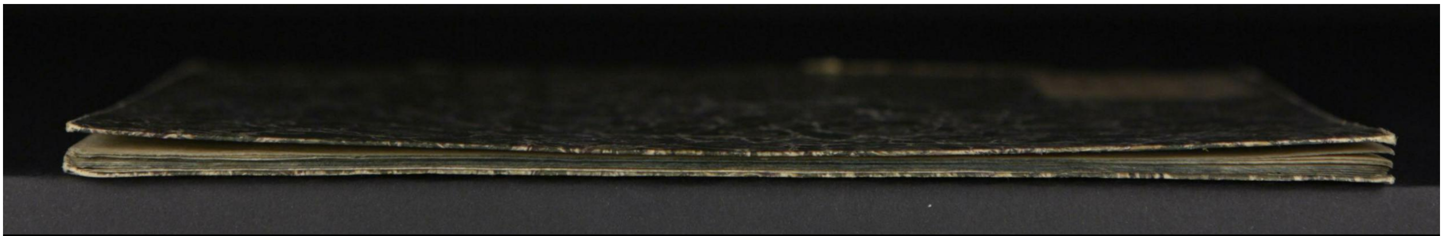
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

3,-135.
(LN bis 146)

DA. BOX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

DE PRÆDESTINATIONE

Hominum in Chriſto ad vitam & ſalutem æternam

THESES

De quibus Deo docente & iuuante,

Præſide

JOHANNE FREDERO

S. S. Theologiæ Doctore, & Profeſſore, ac Decano Collegij Theologici in Academia Roſtochienſi,

Confeßionem ſuam edet

M. BALTHASAR MASQVEDELIVS

Sereniſsimæ Reginæ Daniæ Eccleſiaſtes, pro Licentia ſumendi gradum Doctoris Theologiæ publicè reſponſurus die VIII. Septembris Anno

cIↃ IↃ XCV.

LVCERNA PEDIBVS MEIS VERBVM TVVM.

ROSTOCHII

Ex officina Typographica Stephani Myliandri.

D. D. Lücæ.

954.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

3,-
(LN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

SENTENTIÆ
DE
PRÆDESTINATIONE
ad publicam συζήτησιν propoſitæ.

I.

VTilis ad alendam in animis Pietatem, ad exuſcitandam Fidem ac Inuocationem veram, & Conſolationẽ in omnibus ærumnis firmam & efficacem, eſt doctrina de ELECTIONE hominum in Chriſto IESV æterna, per Euangelion Chriſti patefacta, cuius præſcriptum & ductum ſequentes, explicationem illius veram, ac Deo gratam, & conſcientijs ſalutarem, ordine, Deo docente, exponemus.

II. Vt enim, οὐ δεῖ τὰ κεκρυμμένα ζητεῖν, οὕτως οὐδὲ τὰ δεδηλωμένα παντελῶς ἀγνοεῖν, non fas eſt arcana & abſcondita curioſè inquirere: ſic quæ expreſſo Dei verbo reuelata ſunt, penitus ignorare nefas, iuxta Theodoretũ.

III. Primùm autem vocabula cognata: præſcientiam Dei, prouidentiam, diſpoſitionem ſeu Decretum Dei, Determinationem, & Prædeſtinationem (quorum ferè commune genus eſt ſapientia ſeu ſcientia Dei) definitionibus diſtinguemus.

IV. PRÆſcientia ſeu præuiſio Dei eſt actio mentis diuinæ, qua omnia futura, neceſſaria & contingentia, bona & mala, non minus quàm præſentia, ab æterno præuidet ac intuetur.

V. PROuidentia eſt actio Dei, qua non ſolùm omnia cernit, & futura præuidet, verùm etiam naturam vni-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

uerſam à ſe conditam ſuſtentat & ſeruat: præcipuè verò curat genus humanum, puniẽs atrocia ſcelera atrocibus pœnis & tandem iuſtos præmijs ornans.

VI. Diſpoſitio ſeu DECretum DEI, eſt actio mentis Diuinæ, qua euentus futuros, ex voluntate beneplaciti ſui pendentes, non modò præuidet: ſed etiam diſponit & ordinat, & ſeipſum effecturum & adiuturum eſſe certò decernit.

VII. DETerminatio Diuina, præſcientiã & Diſpoſitionem Dei complectitur, qua cunctos euentus futuros ſiue bonos ſiue malos præuidens, bonos adiuuat: malos autem permittit, & terminos ac metas conſtituit, quouſque ſit permiſſurus.

VIII. Prædeſtinationis vocabulum in genere, pro pręſcientia tàm bonorum quàm malorum, quidam vſurparunt, ſed propriè de ſaluandis & filijs Dei, noſtræ Eccleſiæ illo vtuntur.

IX Et Veteres ea diſtinxerunt, ut apud Fulgentium, Deus omnia hominum opera ſiue bona ſiue mala præſciuit: Quia eum latere nihil potuit, ſed ſola bona prædeſtinauit, quæ ſe in filijs Gratiæ facturum præſciuit. Auguſtinus, Tenenda eſt Regula, quæ Diuinis teſtimonijs claruit, peccatores in malis proprijs, antequam eſſent in mundo, PRÆSCITOS eſſe tantùm, non prædeſtinatos. Item: Prædeſtinatio eſt, quæ ſine præſcientia eſſe non poteſt: poteſt verò eſſe præſcientia ſine prædeſtinatione.

lib. 6. Hypog.

de prædeſt. Sanct. cap. 10.

X. Eſt autẽ *PRÆDESTINATIO DEI* ſeu *ELECTIO*, æternum decretum mẽtis diuinæ, quo gratuita bonitate & miſericordia, propter Filium, eligit ex genere humano Eccleſiam, ſeu populum ſibi placentem & hæredem vitæ æternæ, atque ita Omnes & ſingulos,

qui

qui Euangelium Chriſti fide amplectuntur, & in hac fide vſque ad finem vitæ perſeuerant: quibuſcum in omni æternitate ſuam ſapientiam, iuſticiam, vitam & lætitiam communicet, & à quibus viciſsim celebretur.

XI. Fons autem vnicus & puriſsimus, ex quo Electionis & ſalutis noſtræ cognitionem haurire poſſumus & debemus, eſt ſolum VERBVM ſeu EVANGELION CHRISTI, per Prophetas & Apoſtolos patefactum.

XII. Non naturalis notitia ſeu Humana Ratio, de qua Paulus ait: Animalis homo non percipit ea quæ ſunt ſpiritus Dei. Stulticia enim illi ſunt, nec poteſt cognoſcere. Et Moſes: Ne dixeris in corde tuo, Quis aſcēdet in Cœlum? (Quis ſcit an ſint aliqui Deo placentes ac electi? an ſit Deus & qualis ſit? an curet, recipiat & ſaluet homines? ne iudices ex cordis humani cogitationibus, quæ vel Epicureæ, vel Stoicæ, vel Academicæ ſunt) ſed prope te eſt VERBVM, quod prædicamus. Hoc Verbum in quo Dei æterni voluntatem Chriſtus patefecit, iutuere & ſequere, tanquam lychnum lucentem in loco caliginoſo, ſic rectè Deum agnoſces, & qui homines Deo placeant, & ad vitam æternam electi ſint, cognoſces. *1. Cor. 2.* *Deut. 30.* *Rom. 10.*

XIII. Neque ex LEGE Dei, de ELEctione ſtatuendum eſt, quæ neminem vitæ & ſalutis æternæ hæredem affirmat, niſi dignum ſeu perfectè obedientem legi Dei: Maledictos verò pronunciat omnes, qui non permanent in omnibus, quæ ſcripta ſunt in libro legis. *Deut. 27.*

XIV. Sed ex ſolo EVANGELIO, quod Filius Dei vnigenitus, qui eſt in ſinu patris, conſcius arcani conſilij patris, & intimum pectus patris introſpiciens, no-

bis enarrauit; ſcientia ſalutis & prædeſtinationis noſtræ peti debet.

XV. Vnicum enim Electionis & ſalutis noſtræ Fundamentum CHRISTVS eſt, qui mirando iuſtitiæ & miſericordiæ Diuinæ temperamento, pro genere humano in peccatum & mortem lapſo interceſsit, & ſe ad perſoluendum λύτρον ſufficiens pro peccatis hominum obtulit, vt per eum, ac propter eum per Euangelion vocati, & fide ipſi inſiti, iuſtitiæ & ſalutis æternæ hæredes efficiamur.

XVI. Nulli igitur ad ſalutem æternam electi, niſi in Christo & propter Chriſtum, imaginandi ſunt, Non.n. *Act. 4.* eſt in aliquo alio ſalus, nec aliud nomen ſub cœlo datum eſt hominibus, in quo oporteat nos ſaluari.

XVII. Quoſcunq; autem elegit Deus, hos per prædicationem Euangelij vocauit ad veram Chriſti agnitionem & Fidem, qua promiſſam in Chriſto iuſtitiam & ſalutem æternam ſibi applicent.

XVIII. Nulli ergò extra cœtum vocatorum, vbi nec vox Evangelij de Chriſto ſonat, nec promiſsio gratiæ Chriſti nota eſt, Electi quærendi ſunt.

XIX. Sed Eccleſia Electorum, in hac viſibili Eccleſia hominum, qui Euangelium Chriſti audiunt, diſcũt, profitentur, collocata eſt: *vt ſciamus, nos omnes ad Euangelium, per quod voluntatem ſuam Deus & ſua beneficia generi humano innoteſcere, offerri ac exhiberi vult, alligatos eſſe, nec alibi electionem, aut peculiares reuelationes captandas eſſe.*

XX. Sic autem Deus æternus, qui eſt ἀψευδής, per filium legatum ad genus humanum veracem, καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιον, voluntatem ſuam æternam de Electione & ſalute hominum, perſpicuis oraculis & ſæpè in Euangelio repetitis declarauit: vt teſtetur, verè

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

verè electos à Deo ad vitam æternam eſſe OMNES, qui pœnitentiam de ſuis peccatis agunt, & Filium Dei Dominum Noſtrum IESVM CHRISTVM, ſicut ſe in verbo ſuo patefecit, agnoſcunt, & propter hunc Mediatorem, pro nobis intercedentem, mortuum & reſuſcitatum nos à Deo in gratiam recipi, exaudiri, & iuſtos ac hæredes vitæ æternæ fieri CREDVNT, & in hac fide vſque ad mortem perſeuerant.

XXI. Econtrà reijci & damnari omnes impœnitentes, qui Filium Mediatorem aſpernantur, & ſine pœnitentia & fide ex hac vita diſcedunt.

XXII. Quod autem PRÆDEſtinatio DEI ſeu Electio ad vitam æternam, quantum ad Dei voluntatem in Euangelio declaratam attinet, ſit Vniuerſalis erga omnes homines in Chriſtum credentes, & in hac fide vſque ad finem permanentes, ſine vllo gentis aut conditionis aut perſonarum diſcrimine, & quòd nemo fatali lege aut Dei culpa reijciatur, ſed ſinguli ſibi ipſis ſua incredulitate ſeu perſeuerantia in peccatis, cauſa ſint æterni exitij: ſequentia teſtimonia & argumenta demonſtrant.

XXIII. Hæc eſt voluntas patris *Ioh. 6.* (*Extra quam nulla alia, cum iſta pugnans, ſomnianda eſt. Cùm enim ſit verax, non ſunt in Deo contradictoriæ voluntates.*) Qui miſit me, (*vt homo factus, doceam Euangelion, & victima fiam*) vt Omnis, (*Iudæus ſiue ethnicus, ſeruus aut liber, ſine vlla perſonarum acceptione*) Qui videt (*fidei oculis per verbum cernit & agnoſcit*) Filium: & Credit in eum, (*propter hunc mediatorem paſſum & reſuſcitatum ſe Deo placere & à Deo recipi ſtatuit, & omnem iuſtitiæ & ſalutis ſuæ fiduciam in eo collocat*) Habeat vitam æternam. (*liberatus à peccato & morte, lucem ſapientiæ, Dei iuſtitiam, vitam & beatitudinem æternam conſequatur.*

Sic

Ioh.3. XXIV. Sic Deus dilexit mundũ, *(homines impios & peccatores tetros ad pœnitentiam & ſalutem vocans)* vt Filium ſuum vnigenitum daret, *mediatorem & victimam pro peccatis in cruce immolatam,* vt Omnis, *(ſine vlla exceptione)* Qui credit in eum, *(in doloribus pœnitentiæ certò ſtatuit ſibi peccata propter hunc filium gratis remitti, ſe Deo placere, & à Deo recipi)* non pereat, *abſolutus ſit & liber à peccato & condemnatione)* ſed habeat vitam æternam, *Dei conſpectu, ſapientia, iuſticia, & lætitia in omni æternitate perfruatur.*

XXV. Non enim miſit Deus filium ſuum in mundum, vt iudicet vel condemnet mundum, ſed vt SALVETVR mundus per eũ. Quia certus ſermo eſt, & omni acceptione dignus, quod CHRISTVS IESVS venit in mundum peccatores (agentes pœnitẽntiam & fide ad filium Mediatorem confugientes) ſaluos facere.

XXV. Qui credit in eum, non iudicatur: Qui autem non credit, iam iudicatus eſt *(ſententiâ in Paradiſo lata: Morte morieris)* Quia non credidit in nomen vnigeniti filij Dei. Hoc eſt autem iudicium, quòd lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem.

XXVII. Eandẽ doctrinã de Electione, & cauſa Reiectionis impiorum, in fine capitis eiuſdem, Iohannes Baptiſta tradit: Qui credit in filium habet vitam æternam. Qui autem non credit filio, non videbit vitam, ſed IRA Dei manet ſuper eum.

XXVIII. Ioh.6. OMNIS, qui audit à patre *(per Euangelion filij auditum & cogitatum nos docente & trahente)* & DISCIT *(doctus à Deo per verbum. Cùm enim impoſſibile ſit, homines ſine DEO ſcire DEVM, per verbum ſuum docet DEVS homines, ſcire Deum)* VENIT AD ME *(credit in me & ſit hæres vitæ æternæ.)*

Et in

XXIX. Et in Reuelat. Iohannis. Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Qui in vera agnitione & fide Domini noſtri *IESV CHRISTI* ex hac vita diſcedunt: horum animæ non extinguuntur cum corporibus, ſed *A MODO*, ſeu rectà & continuò ſunt *BEATÆ*, fruentes Dei conſpectu, luce, ſapientia, iuſtitia & vita cœleſti.

XXX. In Epiſtola ad Smyrneos. Eſto fidelis vſque ad mortem & dabo tibi coronam vitæ. Omnes igitur qui fidem in filium Dei vſque ad mortem auxilio Spiritus S. conſtanter retinent, certò ad vitam æternam electi ſunt. Beati omnes, qui confidunt in eo.

XXXI. Denique propria hæc & præcipua vox eſt Euangelij, affirmans non vni tantùm & alteri in Parcarum tabulis ſcripto, ſed vniuerſis & ſingulis hominibus pœnitentiam agentibus, & fide ad Chriſtum confugientibus, Gratiam *DEI* remiſsionem peccatorum, vitam & ſalutem æternam à Deo offerri & donari.

XXXII. Vt enim pœnitentiæ prædicatio vniuerſalis eſt, accuſans & damnans omnes homines, quod ſint peccatores, rei iræ Dei ac æternæ mortis, vt omne os obturetur, & reus fiat omnis mundus Deo:

XXXIII. Ita viciſsim *PROMISSIO* Euangelij ſeu *GRATIÆ, VNIVERSALIS* eſt, OMNIBVS hominibus pœnitentiam ſeriam agentibus, remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam propter Chriſtum mediatorem, qui pro omnium & ſingulorum peccatis ſatisfecit, fide amplectendam, offerens ac exhibens.

XXXIV. Sicut CHRiſtus ipſe ſua voce *AD SE OMNES* ſub onere peccatorum ſuorum laborantes & dolentes *VENIRE* iubet. Et Paulus, Iuſtitia Dei per fidem Ieſu Chriſti in *Omnes* & ſuper *Omnes credentes*. OMNis qui credit in eum non confundetur. Idem enim Dominus omnium, diues in omnes qui inuocant eum. OMNIS enim qui inuocauerit nomen Domini, ſaluus erit.

XXXV. CHRISTO omnes Prophetæ teſtimonium perhibent

hibent

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Act. 13. hibent, remiſsionem peccatorum accipere *OMNES* qui credunt in eum. In hoc Omnis, qui credit, iuſtificatur. Concluſit
Rom. 11. Deus Omnes ſub inobedientiam, vt omnium miſereatur. (*arguit omnium inobedientiam, pronunciat omnes concluſos, & captiuos ſub peccato teneri, & ipſa mole morbi, reatu iræ Dei, pœnis ac morte oppreſſos eſſe, vt omnes ad pœnitentiam retrahat, & omnes per miſericordiam propter Chriſtum recipiat.*

XXXVI. Vt enim *FILIVS DEI* pro peccatis omnium hominum, ſine vlla exceptione, mortuus eſt, & λύτρον ſufficiens pro omnibus perſoluit: ita OMNes homines Deus per & propter filium fide agnitum & apprehenſum ſaluos fieri cupit. Vnus enim Deus, vnus & mediator CHRiſtus Ieſus:
1. Tim. 2. qui dedit ſemetipſum precium redemptionis (*pro omnibus*)
1. Ioh. 2. Et *CHRISTVS* propiciatio eſt pro peccatis non noſtris tan-
Ioh. 1. tùm, ſed etiam totius mundi, vt nominatur, Agnus Dei tollens peccatum mundi.

Deut. 18. *XXXVII.* Accedit eò mandatum Dei æternum & im-
Matth. 17. mutabile, ad OMNes homines Vniuerſaliter pertinens, quod
Pſal. 2. iubet *AVDIRE* filium, & credi filio. Hunc audite. Oſcu-
Mar. 1. lamini filium ne pereatis. Credite Euangelio. Ideo ex
Rom 4. fide gratis, vt firma ſit promiſsio. Qui non credit Deo, facit
1. Ioh. 5. Deum mendacem.

XXXVIII. Vt igitur ad credendum nos Deus efficacius inuitet, non ſolùm verbo & promiſsione filij ſanguine ſancita, ſed etiam iureiurando ſuo confirmat, quod Petrus inquit, Deum nonvelle aliquos perire, ſed Omnes ad pœnitentiam veni-
Ezech. 33. re, Viuo ego, dicit Dominus Deus: Nolo mortem impij: ſed vt conuertatur impius à via ſua, & viuat. O beatos, quorum cauſa iurat Deus: O miſerrimos, ſi nec iuranti Domino credamus, vt Tertullianus exclamat.

XXXIX. Cumque Deus ἀπροσωπολήπτης ſeu Æqualis ſit ergaomnes æqualiter ſe habentes, iuxta vnam Normam ſapientiſs. & iuſtiſs. conſilio ſuo ſtatutam. Qui credit in filium, habet vitam æternam: Qui non credit filio, manet ira Dei ſuper eum. Æqualiter ac vniuerſaliter peccatis hominũ ira

ſcitur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

ſcitur & nō conuerſos ad filium, reijcit, ac condemnat, & viciſſim vniuerſaliter ac æqualiter recipit omnes fide ad filium confugientes, ſine vllo meritorum, doctrinæ, virtutum, vel aliarum conditionum & circumſtantiarum vel accidentium reſpectu.

XL. Id enim ſignificant dicta, quæ non eſſe in DEO προσωποληψίαν teſtantur, In veritate comperio, quod non *Act. 10.*
eſt perſonarum acceptor Deus. Deus potens & terribilis *Rom. 2.*
non accipit perſonam. *Eph. 6.*

XLI. Hanc neceſſariam conſolationem firmiſsimè reti- *Gal. 2.*
neamus, vt cum trepidant mentes num ſint in numero eorum, *Deut. 10.*
quos Deus recipit, qui, quoſcunque vellet, reijcere non iniuſtè poſſet: opponamus vocem vniuerſalis promiſsionis, in qua ſuam voluntatem Deus patefecit, quòd non ſit tyrannus προσωπολήπτης, ſed iuſtus & æqualis erga omnes, iuxta vnam Normam voce ſua conſtitutam, vt paulò ante dictum eſt.

XLII. Seria igitur eſt & non ſimulata Dei voluntas, qua etiam hortatur & obſecrat per ſuos miniſtros, vt omnes ad cœ- *2. Cor. 5.*
nam magnam vocati veniant, remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam in Euangelij promiſsione vniuerſali omnibus oblatam accipiant.

XLIII. Ideoq; Spiritum Sanctum omnibus Euangelion
audientibus promittit, vt fidem in eis exuſcitet, & corda cum *Ioel. 2.*
Deo copulet & initia vitæ æternæ in eis accendat. *Rom. 10.*

XLIV. Hæc Teſtimonia & Argumenta, quæ Prædeſti- *Luc. 11.*
nationem ſeu electionem hominum ad vitam æternam, reſpectu voluntatis Dei, omnes homines in Chriſto ſaluos fieri, cupientis, & Euangelio Chriſti credentes & in hac fide vſque ad finem perſeuerantes ad ſalutem æternam recipientis, Vniuerſalem eſſe demonſtrant: Ideò copioſiùs definitioni adiunximus, vt hanc pijs & anxijs mentibus neceſſariam & ſalutarem conſolationem, cùm trepidantes ſæpe ambigant, an ſint in numero electorum? firmam & indubitatam ſtabiliremus.

XLV. Non quod vniuerſos ac ſingulos Homines, indiſcriminatim, ſiue in Eccleſia, ſeu cætu vocatorum verſentur, ſiue

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

extra Eccleſiam: ſiue in Chriſtum credant: ſiue non credant, vt Neronem, Heliogabalum, Iudam proditorem, ad vitam & ſalutem æternam, electos ac prædeſtinatos eſſe, temerè ac impiè fingeremus.

XLVI. Nullam enim, extra CHRIſtum fide agnitum & apprehenſum, eſſe ad vitam æternam electorum Eccleſiam, firmiſsimè credimus.

XLVII. Nunc cætera doctrinæ de Prædeſtinatione capita, vt methodi ratio requirit, ordine addemus.

XLVIII. Cauſa *EFFI*ciens Electionis eſt Deus, immenſo amore „genus humanum, & bonitate ac miſericordia plus quàm paterna, prædeſtinans nos in adoptionem filiorum per Ieſum Chriſtum, in ipſum, iuxta beneplacitum voluntatis ſuæ
Eph. 1. in laudem Gloriæ gratiæ eius, qua gratis nos Deus ſibi gratos efficit in dilecto.

„ erga

XLIX. Cauſà *IMPVLSIVA*, quæ mouet Deum, vt nos indignos, miſeros & damnatos homines, non in æternum cum Diabolis abijciat, ſed immenſa miſericordia in Chriſto Vniuerſos & ſingulos audientes filium, & in fide perſeuerantes, æternæ vitæ deſtinet, eſt ſola interceſsio & meritum filij *DEI, D. N. IESV CHRISTI*, qui ſemetipſum in arcano conſilio Diuinitatis, pro genere humano λύτρον ſufficiens obtulit, *Eph. 1.* Elegit nos in Chriſto antemundi conſtitutionem.

L. Cauſæ INSTrumentales, ſeu Media & organa, per quæ Deus electionem noſtram in Chriſto patefacit, & nobis applicat & obſignat, eſt prædicatio Euangelij de CHRiſto, ſeu promiſſio Gratiæ Dei, remiſsionis peccatorum, Spiritus ſancti & ſalutis æternæ gratis propter Chriſtum donandæ, in publico miniſterio ad omnes ſonans: & Sacramenta ſeu viſibilia verba promiſsionis, in ritibus Baptiſmi & Cœnæ Domini.

LI. Statuit enim Deus, liberrimo & ſapientiſsimo voluntatis ſuæ conſilio, hæc media, ſeu modum conſequendæ per Chriſtum & in Chriſto ſalutis æternæ: qui per vocem Euangelij ſeu promiſsionis gratuitæ, ſua beneficia offert ac exhibet omnibus qui fide ea petunt, accipiunt & retinent. Euangelium
Rom. 1. enim eſt potentia Dei (*medium per quod Deus eſt potens ac efficax*) ad ſalutem omni credenti.

Medium

LII. MEDium igitur ſeu Inſtrumentum in nobis, quo promiſſam Dei Gratiam & ſalutis æternæ hæreditatem, per Chriſtum & in Chriſto apprehendimus, & nobis applicamus, eſt *SOLA FIDES*, ſtatuens ſe quoque iuxta promiſsionem Euangelij vniuerſalem, à Deo in gratiam & ad ſalutem æternam recipi: ſibi quoque mandatum eſſe, vt Filium Dei audiat, agat pœnitentiam, & ſe recipi à Deo propter mediatorem credat.

LIII. Etſi enim quod ad Electionem & ſalutem noſtram attinet, omnis illius cauſa in ſolidum Gratiæ ac misericordiæ DEI, non noſtræ Dignitati, aut operi & merito vlli tribuenda eſt.

LIV. Tamen, cùm in promiſsione Euangelij Gratuita & vniuerſali nobis offeratur; concurrere in accipiente oportet apprehenſionem promiſsionis, ſeu Fidem credentem promiſſioni, non ratione dignitatis & meriti, ſed ratione apprehenſionis, cùm vnicum illud inſtrumentum ſit, quo CHRISTI beneficia amplectimur, nec certa & rata promiſsio ſit vlli non credenti. *Rom. 4.*

LV. Vt igitur in Iuſtificatione, non propter fidem, ceu dignitatem operis, ſed per fidem, ſeu propter CHRISTVM Fide apprehenſum, nos iuſtos & *DEO* acceptos eſſe ſentimus: Ita quoque Electi ſumus ab æterno, non propter Fidem, tanquam ex illius dignitate & merito, ſed per & propter CHRISTVM ſolum Fide apprehendendum.

LVI. Placet enim *DEO* Fides, & omnibus cæteris operibus in Iuſtificatione antefertur, non propter ſuam Dignitatem ac meritum, ſed propter Chriſtum Mediatorem, quem amplectitur.

LVII. Nec vult D*EVS* te, in veris doloribus, qualitatem ſeu infirmitatem Fidei, & languorem motuum nouorum, quos in te ſentis, ſed *FILIVM* Dei mediatorem, pro *TE* in cruce mortuum & reſuſcitatum, & ſedentem ad dextram patris, intueri: vt Iſraelitæ, oculos à morſibus ſerpentum lethalibus in æneum ſerpentem in deſerto exaltatum dirigebant.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

LVIII. Cùm autem obijciant trepidæ mentes, Fidem
Ioh. 6. Dei donum & opus eſſe, nec omnium eſſe fidem, nec ad filium
2. Theſ. 3. quenquam venire, niſi quem pater traxerit.

LIX. *Reſp.* Veriſsimum eſſe, homines à Deo trahi (*neq; enim proprijs liberi arbitrij viribus quiſquam in Ieſum Chriſtum credere vel ad eum venire poteſt*) ſed orditur Deus & trahit ſuo verbo,
Rom. 10. & Spiritu ſancto, per vocem Euangelij prædicatam, lectam, auditam, (*Fides ex auditu eſt, auditus per verbum Dei.*) Per hoc verbum auditum & cogitatum Deus efficax eſt, & mentes ad aſſenſionem flectit, vt ſtatim ſequitur: Omnis qui audit à patre & diſcit, venit ad me.

LX. Cùm igitur audimus & diſcimus verbum, per quod Deus nos docet & trahit, nec contemnimus illud aut contumaciter repugnamus, non indulgemus diffidentiæ, non violentos raptus expectamus, ſed voce diuina tracti aſſentimur, conamur, & cupimus in Dei gratia eſſe, & ſimul cum patre Lunatici oramus: Credo Domine, ſed opem fer imbecillitati meæ: non dubitemus, Deum hanc ſcintillam fidei in nobis accendiſſe, eamque exuſcitare, augere & confirmare velle: modò ipſi meditationem Verbi & Diuinarum promiſsionum, & Inuocationem nos à DEO doceri & regi petentem, ſimul exerceamus.

LXI. Sciamus etiam ſeueriſsimum Dei mandatum eſſe, vt filium verbo ſuo nos docentem, audiamus, & Promiſsioni Gratiæ ab illo patefactæ credamus, & quanquam infirma eſt fides, tamen Deo gratam eſſe, modò ipſi eam non excutiamus, aut prorſus extingui ſinamus, ſed augeri eam & confirmari petamus, ſicut ſcriptum eſt: Petite & accipietis. Item
Pſal. 67. Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis. Qantò magis
Luc. 11. Pater veſter cœleſtis dabit Spiritum Sanctum petentibus, non ijs, qui contemnunt aut repugnant, ſed qui ſuam imbecillitatem ac miſeriam agnoſcunt,, & auxilium quærunt. Sic opitulatur Spiritus infirmitati noſtræ.

LXII. Atque hæc non à ſecuris, & ebrijs ambitione voluptatibus, ſed in quotidianis veræ pœnitentiæ, inuocationis, crucis & conſolationum exercitijs diſci ac intelligi poſſunt.

Materia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

LXIII. Materia circa quam Electionis, ſunt Omnes Homines in CHRiſtum credentes, & vſque ad finem in fide perſeuerantes

LXIV. FINIS Prædeſtinationis noſtræ in adoptionem filiorum per IESVM CHRISTVM eſt, vt ſimus in laudem Gloriæ Gratiæ Dei, qua dilexit nos in dilecto. *Eph. 1.*

LXV. Colligit enim ſibi Deus Eccleſiam electorum ex genere humano, quibus ſuam bonitatem, ſapientiam, lucem iuſtitiam & vitam, per & propter filium partam, gratuita miſericordia impertit, vt Bonitatem hanc Dei immenſam & amorem erga nos plùs quàm paternum, & Diuitem Gratiam ſuam, in hac vita & omni æternitate agnoſcamus, laudemus, celebremus, debita prædicatione & Gloria afficiamus.

LXVI. Deinde elegit nos in Chriſto, vt ſimus ſancti & irreprehenſibiles coram ipſo, in hac vita imputatione & inchoatione, in futura, conſummatione, ſeu (*vt Zachariæ verbis vtamur*) vt ſeruiamus ipſi in ſanctitate & iuſtitia coram ipſo omnibus diebus vitæ noſtræ.

LXVII. Ipſius enim opus ſumus, conditi in Chriſto Ieſu ad bona opera, quæ præparauit Deus, vt in eis ambulemus. *Eph. 2.*

LXVIII. Ideo hortatur Petrus, vt ſtudeamus per bona opera noſtram vocationem ac Electionem firmam facere: non quòd per ſe infirma ſit, vel noſtris viribus ſtabilior reddi Electio queat, ſed propter ordinem ſalutis æternum & immutabilem, vt perſeueremus, & in Fide per bona opera efficace vſque ad mortem conſtanter duremus.

LXIX. EFFEctus prædeſtinationis eſt perpetua collectio & conſeruatio ac defenſio Eccleſiæ: Quam Deus, non volens perire totum genus humanum, immenſa miſericordia propter filium ſemper voce Euangelij vocat, trahit, & colligit, & recipit aſſentientes Euangelio, atque ita ſemper aliquam Eccleſiam electorum ſibi placentium, & hæredum vitæ æternæ ſeruat, quos exaudit, adiuuat & ſaluat.

LXX. Semper enim aliquos eſſe in hoc mundo electos,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Matth. 28. teſtatur Chriſtus: Ecce ego vobiſcum ſum vſque ad conſummationem ſeculi. Matth. 24. Propter electos abbreuiabuntur dies illi. Item in aduentu Filij hominis, duo erunt in agro, vnus aſſumetur, alter relinquetur. Ioh. 10. Et Oues meæ vocem meam audiunt, & ego noui eas, & ſequuntur me, & vitam æternam do eis, & non rapiet eas quiſquam ex manu mea.

LXXI. Cumq; magnum certamen hac voce: Nemo rapiet eas ex manu mea (*dum ſcilicet oues meæ, me audientes & ſequentes, manebunt*) ſignificetur: præparemus ac muniamus nos πανοπλία Dei, Eph. 6. ac excitantes & alentes fidem diuinis promiſsionibus, ſeu vocem Chriſti audientes & ſequentes, inuocemus filium Dei cuſtodientem & ſeruantem oues ſuas, vt nos quoque, in hoc grege, aduerſus Diabolum & hoſtes omnes ſeruet ac defendat.

LXXII. Poſſunt inter *EFF*ectus, etiam Media ſen organa, per quæ ſuam Electionem Deus exequitur, & ad finem ſalutis noſtræ optatum peruenit, recenſeri. Rom. 8. Primùm vocatio per miniſterium Euangelij & Sacramentorum ad fruitionem vitæ æternæ. Matth. 22. Deinde Iuſtificatio ſeu applicatio Electionis ad ſingulos credentes. Ad extremum, communicatio Gloriæ æternæ, in perpetua Dei ac electorum conſuetudine.

LXXIII. Hanc totam doctrinam de Prædeſtinatione, non ad curioſas & prophanas diſputationes, ſed ad exercitia Fidei, & Conſolationem ſalutarem, transferamus: & iuxta 2. Cor. 13. præceptum Pauli, Nos ipſos probemus, an ſimus in fide? & cognoſcamus Ieſum Chriſtum in nobis eſſe, nos membra Chriſti, fide ei inſertos, ideòque electos eſſe.

LXXIV. *SIGNA* enim ſeu τεκμήρια Electionis certa atque indubitata habemus primùm, quòd per prædicationem Euangelij Chriſti, ad ſalutis æternæ ſocietatem vocati ſumus.

LXXV. Deinde, PROMISSIO *GRA*tiæ & ſalutis æternæ Vniuerſalis & Gratuita in Euangelio patefacta, *Ioh. 3. 6.* Hæc eſt voluntas Dei patris, vt OMNIS, qui credit in Filium, habeat vitam æternam. Ego credo, quamvis imbecilla & languida fide, ſed tamen fide. Ergo.

Præterea

LXXVI. Præterea Baptiſmus, quo in fœdus Gratiæ & ſalutis æternæ cooptati & recepti ſumus. Saluos enim nos fecit per lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus Sancti. Et Cœna Domini, quæ eſt pignus & ſigillum applicationis Gratiæ ſeu remiſsionis peccatorum, quam ſuo corpore & ſanguine, omnibus ad ipſum confugientibus, promeruit.

LXXVII. Spiritus Sanctus, per Euangelion & Sacramenta accendens & obſignans in nobis *FIDEM*, qua nos Perſonam & beneficia Chriſti agnoſcere, & promiſsioni Euangelij aſſentiri, & credere nobis peccata remitti, & vitam æternam donari ſcimus: & quotidie Deum fiducia filij inuocamus: & in fide virtutem, ſeu ſtudium obedientiæ ac integritatis vitæ & bonæ conſcientiæ declarantes, firmam vocationem & electionem noſtram facimus, vt Petrus loquitur. *2. Pet. 1.*

LXXVIII. Poſtremò, Promiſsiones de firmitate Electionis, & auxilio Dei confirmantis & ſeruantis Fidem noſtram, vt in ea vſque ad finem vitæ poſsimus perſeuerare.. Oues meæ vocem meam audiunt, & nemo rapiet eas de manu mea. *Ioh. 10.* Ego rogaui pro te, Petre, ne deficiat fides tua. Orat autem *Luc. 22.* Chriſtus non pro Apoſtolis tantùm, ſed pro omnibus credituris per Verbum eorum in ipſum. *Ioh. 17.* Et ſimiles promiſsiones, *Philip. 1. 2. 1. Pet. 5. 1. Cor. 10.* & alibi extant.

LXXIX. Quibus Fidem ac inuocationem exuſcitemus & ſtabiliamus, vt vna cum Paulo hanc πληροφορίαν vſurpare poſsimus. Certus ſum, quod neq; mors, neq; vita, neq; Diaboli, neq; tyranni &c. nec vlla creatura poſsit nos auellere à dilectione Dei, qua nos diligit Deus in Chriſto Ieſu Domino N. *Rom. 8.*

LXXX. Ita doctrinam de Prædeſtinatione, ad exercicia fidei & conſolationem ſalutarem transferamus, & in meditatione verbi & promiſsionum ac beneficiorum Chriſti, in exercitijs veræ pœnitentiæ ac conuerſionis, & promiſsionum applicatione, & ſtudio ſanctimoniæ ac integritatis vitæ perſeuerantes, ſalutem promiſſam certò expectemus.

LXXXI. Cùm autem hanc πληροφορίαν Fidei de electione, in mentibus humanis, multæ terribiles & grauiſsi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

mæ Tentationes oppugnent: Et vera hæc ac ſimplex & ad pietatem, fidem & inuocationem alendam vtilis de Prædeſtinatione doctrina hactenus recitata, multis falſis opinionibus & tetris erroribus pollui & corrumpi ſoleat, præmuniendæ ſunt piorum mentes veris ſententijs & Iudicijs, vt puritas doctrinæ & conſolationum in hoc Articulo conſeruetur, ne in barathrum deſperationis vel prophanitatis Epicureæ turbulentis hiſce diſputationibus, mentes non præmonitæ præcipitentur.

LXXXII. Primùm enim multi, rerum humanarum confuſiones, & pariter calamitatibus opprimi bonos & malos, cernentes, ac ſine diſcrimine omnes pios & impios, non ſecus ac poma vel pecudes interitui & morti obnoxios eſſe, non leuiter hac dubitatione excruciantur: *AN SINT* aliqui inter homines Electi? an ſit aliqua Eccleſia Dei in genere humano, quam Deus peculiariter præ alijs cœtibus diligat, curet, exaudiat, ſeruet & ſalute æterna donet.

LXXXIII. Cui periculoſæ dubitationi, ac verè ignito telo Diaboli, opponenda eſt aſſeueratio Articuli Fidei noſtræ, Credo eſſe Eccleſiam ſanctam catholicam, in mundo à Deo electam, Deo caram, & placentem, & æternorum bonorum hæredem. Cuius Eccleſiæ proprium patrimonium & ſignum, quo agnoſcitur, eſt vox doctrinæ Legis ac Euangelij in libris ſacris patefactæ: Quam verè à DEO traditam eſſe, miracula propria naturæ Diuinæ, & omnipotentis, in eductione ex Ægypto, & reſuſcitationibus mortuorum à Chriſto, Prophetis & Apoſtolis edita, & alia firma & illuſtria teſtimonia demonſtrant.

LXXXIV. Semper autem in mundo diuerſi ac diſſentientes populi, de hoc glorioſo titulo Eccleſiæ Dei, ſeu populi à Deo electi, inter ſe pugnant, vt hoc tempore Chriſtiani, Iudæi, Mahometiſtæ, & inter Chriſtianos Pontificij & alij diſſentientes: ſicut Apoſtolorum tempore, Iudæi, ſe eſſe Eccleſiam Dei non errantem, & populum à Deo peculiariter electum, contra Paulum & cæteros Apoſtolos contendebant.

LXXXV. Docet igitur Paulus *Rom. 9.* Quæ ſit vera Eccleſia ſeu populus Dei, ſeu homines Deo cari ac electi ad vitam

æternam

æternam, videlicet non nati carnali generatione ex Abraham, & proprijs operibus ac meritis, iuſtitiam ac ſalutem æternam obtinere volentes, ſed omnes ex Iudæis & Gentibus gratuita miſericordia propter Chriſtum electos eſſe, qui per Euangelion vocati, in Chriſtum credunt, & in hac fide vſque ad finem vitæ perſeuerant. Iudæos igitur quotquot non ex fide in Chriſto gratis, ſed in proprijs operibus ſeu obedientia erga legem, iuſtitiam & ſalutem quærunt, à Deo non electos, ſed reiectos & damnatos eſſe.

LXXXVI. Ad hunc finem & ſcopum præcipuum, tota illa Pauli Diſputatio de Prædeſtinatione referenda eſt, *Rom. 9. 10. 11.* vt in fine *9.* & *10.* cap. dicitur: Omnis qui credit in eum, non confundetur, &: Omnis, qui inuocauerit nomen Domini (*Chriſti*) ſaluus erit.

LXXXVII. II. Horribiliter angit animos cogitantes de electione & fidem languefacit I*NDIGNITAS* noſtra. Cùm enim dignos & bene meritos, innocentia vitæ, iuſtitia, & cæteris virtutibus præſtantes, *ELIGI*, & Deo curæ eſſe, Legi Dei conſentaneum ſit; nos verò indigni & fœdè polluti peccatores Deo diſplicentes, & à Deo maledicti & damnati ſimus iuxta ſententiam legis: Maledictus omnis, qui non permanſerit in omnibus his, quæ ſctipta ſunt in libro legis. Quomodo igitur nos electos & Deo placentes eſſe ſtatuemus?

LXXXVIII. Huic grauiſsimæ tentationi, vocem Euangelij de gratuita peccatorum pœnitentiam agentium receptione propter filium, opponamus. Quæ quidem hanc ipſam ob cauſam à Deo patefacta eſt, vt certam & firmam conſolationem, aduerſus peccata & propriam indignitatem, mentes perterrefactæ haberent. Ideo ex fide gratis, vt ſit firma promiſsio, quæ ſi ex conditione legis & noſtræ dignitatis penderet, nũquam certa & firma eſſet. Non ex operibus iuſtitiæ, quæ nos fecimus, ſed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. Si ex Gratia, non iam ex merito operum, alioquin Gratia non eſſet Gratia. (*Gratuita*)

Rom. 4.
Tit. 3.
Rom. 11.

LXXXIX. Quantacunque igitur indignitas noſtra, & peccatorum noſtrorum moles, multitudo, malitia, fœditas & tur-

 pitudo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

pitudo fuerit: tamen Gratiam exuberare ſupra peccatum, & maiorem Dei miſericordiam, quàm omnium peccatorum miſeriam eſſe, & precium ſeu λύτρον pro peccatis à filio Dei perſolutum, longè omnia ſuperare & præponderate ſtatuamus

XC. Et precationem, optimis & grauiſsimis verſibus, Miſericordiam & Gratiam Dei, exuberantem ſupra peccatum, celebrantem, ſubinde repetamus.

Chriſte, tua eſt noſtris maior clementia culpis,
Et dare non dignis, res mage digna DEO eſt.
Quanquam ſat digni, ſi quos dignatur amare,
Qui quos non dignos inuenit, ipſe facit.
Ergo tuos placido miſerans precor aſpice vultu,
Quos fecit natos Gratia, culpa reos.
Culpa reos fecit, ſed vincat gratia culpam:
Vt tuus in noſtro crimine creſcat honos.
Da precor huic tanto, qui ſemper feruet, amori
Ardorem in noſtris cordibus eſſe parem.

XCI. Ita exemplo Dauidis, Manaſsis, Petri, Latronis in cruce, & aliorum horribiliter lapſorum: & promiſsione remiſsionis peccatorum Gratuita, in Euangelio reuelata, nos ſuſtentemus, & Deo laudem miſericordiæ & veritatis ſeruantis promiſſa tribuamus, nec ad cætera peccata hanc horribilem blaſphemiam addamus, vt Dei gratiam ac miſericordiam & Chriſti λύτρον, inferius ac imbecillius noſtris peccatis exiſtimemus.

XCII III. Magis etiam excruciat animos & fidem electionis labefactat Tentatio de PARTICVLARITATE. Cùm enim audimus, non noſtram dignitatem & operum merita, ſed Gratuitam Dei miſericordiam eſſe cauſam Electionis: & tamen paucos electos eſſe: magis etiam angimur, cur non omnium pariter Deus miſereatur? Cur ſine cauſis aliquos ex genere humano excerpat, cæteros pares reijciat? an Deus ſit æqualis vel προσωπολήπτης? an nos etiam ſimus in numero

pauco-

paucorum illorum, quos ad ſalutem æternam ex cæteris hominibus excerpſit.

XCIII. In hoc difficili & periculoſo agone, ad hanc arcem & petram firmiſs: videlicet ad PROMISSIONEM GRATIÆ Vniuerſalem, aſſeuerantem Deum propter mediatorem, Gratis, omnibus perterrefactis promittere remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam, confugiamus; & ad dicta vniverſalia, quæ *OMNES*, qui Euangelio credunt, & ad filium Dei mediatorem confugientes in fide ex hac vita diſcedunt, ad vitam æternam electos eſſe, confirmant, nobis inculcemus quæ à Theſi *22.23* usq; ad *45*. collecta ſunt.

XCIV. Et ſciamus de voluntate Dei, non niſi ex hoc verbo reuelato ſtatuendum: Nec fingendam in Deo voluntatem aliam contradictoriam illi, quā Filius reuelauit. * Et mandatū Dei vniuerſale & immutabile eſſe, vt omnes credant filio, iuxta dictum: Hunc audite, & Beati omnes qui confidunt in eo. *Ioh. 3. & 6.*

XCV. Miſſus enim eſt *FILIVS* Dei, non tantùm vt ſeriam hanc & non ſimulatam voluntatem Dei, quod non paucos tantùm ſelectos, ſed Omnes Homines in Chriſto ſaluos fieri velit, & Gratiam Dei ſalutiferam omnibus hominibus illuxiſſe, nec vllos perire, ſed omnes ad pœnitentiam venire, conuerti ac liberari à morte cupiat, annunciaret: *1. Tim, 2. Tit. 2. 2. Pet. 3. Ezech. 33.*

XCVI. Verùm etiam, vt pro Omnium hominum peccatis λύτρον ſufficiens perſolueret, nec paucos tantùm ex genere humano ſelectos redimeret, ſed omnium hominum ac totius mūdi peccata expiaret. Vt enim omnes nos quaſi oues errauimus, ſic poſuit Dominus in Eo iniquitates *OMNIVM* noſtrûm. Eſtq; propiciatio pro peccatis, non noſtris tantùm, ſed etiam totius mundi. Vnus enim pro omnibus mortuus eſt, ac vnus mediator Dei & hominum, homo Chriſtus Ieſus ſemetipſum dedit precium redemptionis pro Omnibus. *Eſa. 53. 1. Ioh. 2. 2. Cor. 5.*

XCVII. IIII. Non enim pro fidelibus & electis tantùm crucifixus & mortuus eſt Chriſtus, vt Caluini ſectatores contendunt, intolerabilem, impiam, & blaſphemam vocem eſſe, CHRISTVM, etiam pro damnatorum ſeu pereuntium

 peccatis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

peccatis mortuum eſſe, contra expreſſa ſcripturæ teſtimonia,
2. Pet. 2. Erunt Pſeudoprophetæ in populo, eum qui mercatus eſt eos, Dominum negantes, celerem ſibi damnationis interitum at-
2. Pet. 2. trahentes. Cum effugiſſent inquinamenta mundi per agnitionem Ieſu Chriſti, his rurſum implicati ſuperantur, vt fiant eis extrema peiora primis.
Ebr. 10. Voluntariè peccantes poſt acceptam agnitionem veritatis, ſanguinem teſtamenti prophanant, in quo ſanctificati ſunt & Spiritum gratiæ contumelia afficiunt. Neque enim reprobi iſti poterant ſanctificari, ſi pro illis fuſus non fuiſſet.

XCVIII. Etſi autem vniuerſale eſt meritum Sacrificij Chriſti pro omnium ac ſingulorum hominum peccatis in ara crucis oblati &, vniuerſalis promiſsio Gratiæ omnibus beneficia Chriſti offerens: & ſic dilexit Deus mundum ſeu totum genus humanum, vt filium ſuum vnigenitum daret:

XCIX. Tamen non propterea totum mundum ſeu omnes homines, ſine vllo fidei in CHRISTum reſpectu, ad vitæ ac ſalutis æternæ fruitionem electos ac prædeſtinatos eſſe fingimus: cùm diſertè addat Chriſtus, vt OMNIS, qui *CREDIT* in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. Qui verò non credit, iam condemnatus eſt, quia non credidit in nomen vnigeniti filij Dei.

C. Nulli igitur, extra Chriſtum fide agnitum, & extra cœtum audientium Euangelion de Chriſto, Electi quærendi ſunt. *Eph. 1.* Elegit nos in Chriſto.

CI. Per Chriſtum autem & in Chriſto eligit nos Deus, non tanquam in fatales tabulas inſcribendo, & paucos & certos tantùm homines ex cœtu credentium ad ſalutem deſtinando, reliquis omnibus reiectis, ſed iuxta liberrimum clementiſs. voluntatis ſuę beneplacitum ordinando modum ſalutis per Chri-
Matth. 11. ſtum conſequendæ: Qui per vocem Euangelij gratis, ſine vl-
Luc. 14. lis noſtris meritis communicat ſua beneficia cum omnibus,
Matth. 22. qui fide ea apprehendunt, & ad finem vſque retinent.
2. Cor. 5. CII. Vocat igitur Chriſtus ad ſe *OMNES*. & ad cœnam magnam Gratiæ Diuinæ: & ad nuptias Filij ſui inuitantur plurimi, & obſecrantur, vt oblata CHRISTI beneficia accipiant.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

CIII. Sed cùm ea petulanter reſpuant & contemnant, efficitur ex poſteriore, vt multi vocati, pauci verò ſint electi. Non quidem Dei culpâ, qui non vult mortem peccatoris, ſed omnes homines in Chriſto ſaluos fieri cupit, verùm propriâ hominum malitiâ, qui ad nuptias inuitati recuſant venire.

CIV. Quod autem Deus gentes plurimas, & florem ſapientiæ ac virtutis Ethnicæ, in Euangelij ignoratione relinquens plurimis ſeculis non vocauit, Dei conſilium occultum eſſe poteſt, inquit Auguſtinus, iniquum eſſe non poteſt. Dei enim iudicia nemo plenè comprehendit, iuſtè nemo reprehendit, *Rom. 11.* iuxta Paulum: O tu homo, quis tu es, qui reſponſas Deo: O altitudo diuitiarum.

CV. Nihilominus nos, in verbo & voluntate ipſius reuelata, acquieſcere, & ardenti pectore Deo gratias agere decet, quod Nos indignos, & nihilo damnatis Ethnicis meliores, ad lucem Euangelij ſui & æternam ſalutem vocauit.

CVI. Nos igitur vocem Euangelij nobis prædicatam, reuerenter audiamus, diſcamus, meditemur, & veræ fidei ac pietatis curſum vſque ad extremum vitæ ſpiritum, Deo auxilium petentes iuuante, conſtanter teneamus. *Ebr. 3.* Chriſti participes facti ſumus, ſiquidem initium fidei vſque ad finem firmum tenuerimus.

CVII. Non enim benè cæpiſſe ſatis eſt, ſed ſanctos etiam ac renatos, non perſeuerantes, & contra conſcientiam labentes, excidere Gratia Dei, & amittere fidem, Spiritum Sanctum & vitæ æternæ hæreditatem, niſi rurſus ad Deum conuertantur: exempla primorum parentum (*qui ſancti & electi fuerunt,*) Aaronis, cui iratus fuit Dominus vt voluerit excindere *Deut. 9.* eum, Dauidis, Petri, & aliorum innumerabilium oſtendunt.

CVIII. Et teſtimonia ſcripturæ plurima & manifeſtiſsima demonſtrant, Rom. 8. Si (*vos Romani, quibus nunc nulla condemnatio eſt in CHRISTO IESV, & donati ſpiritu DEI*) ſecundum carnem vixeritis, moriemini. Tu fide conſtitiſti, ſi permanſeris, alioquin & tu excinderis. Ne alijs prædi- *Rom. 11.* cans, ipſe reprobus fiam. Iuſtus ex fide viuet, & ſi ſubduxe- *1. Cor. 9.* rit ſe, non placet animo meo. Ne proijcias me à facie tua, & *Ebr. 10.*

Spi- *Pſal. 51.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

Spiritum ſanctum tuum ne auferas à me. Poſſunt igitur ſancti, contra conſcientiam lapſi, rurſum abijci à Deo, niſi ad Deum redeant *Matth.* 25. Non noui vos. *Luc.* 11. Cùm immundus Spiritus exierit,&c. fiunt vltima deteriora primis, Item 2. Pet. 2. Luc. 8. ad tempus credunt. 1. *Cor.* 10. Omnes biberunt de petra,ſed pleroſque eorum non approbauit DEVS. vt *Eph.* 5. *Gal.* 5. 1. *Cor.* 6. ijſdem ferè verbis repetitur,ſcortatione, adulterio, idolatria & ſimilibus delictis pollutos non habituros hæreditatem in Regno DEI. *Ezech.* 18. 33. Cùm receſſerit iuſtus à iuſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, morietur in ea.

CIX. Hæc exempla & teſtimonia copioſius recitauimus, vt prophanam ſecuritatem, omnibus innatam, & facilè vitioſis moribus indulgentem frenemus, & bonam militiam, in retinenda fide, & bona conſcientia, aduerſus omnes tentationes, illecebras & terrores, fortiter militemus. Atq; ita in timore & tremore, petentes à DEO auxilium & ſucceſſus ſalutares, perſeuerare in benè cœpto pietatis & ſalutis curſu ſtudeamus.

Eph, 6.

CX. VIII. Poſtremò, quòd ad Reprobos, abjectos & damnatos attinet: horrenda blaſphemia eſt, quòd quidam aſſerunt, Deum ab æterno, immutabili conſilio, maximam generis humani partem, odio habitam, nullo infidelitatis, aliorúmue peccatorum reſpectu, ſed ex abſoluto & ſolo voluntatis ſuæ arbitrio, æternæ damnationi deſtinaſſe, & cauſam reprobationis, non in homine, ſed ſuprema & prima cauſa, videlicet libera Dei voluntate quærendam eſſe, &, DEVM non tantùm ad Damnationem, ſed etiam ad cauſas damnationis (peccata & ſcelera) prædeſtinaſſe quoſcunque libuerit.

CXI. Teſtatur enim Deus de voluntate ſua, in verbo à ſe patefacto: cuius contradictoria nulla in Deo verace fingenda eſt, quod ab æterna ſalute neminem abſoluto decreto excluſerit, ſed OMNES homines SALVOS fieri cupiat. Numquid voluntaris meæ eſt mors impij, dicit Dominus Deus, & non vt conuertatur à vijs ſuis & viuat?

1. Tim. 2.
Ezech. 18.

Idque

C.XII. Idque non ſolùm verbo ſuo & aſſeueratione ſimplici, verùm etiam Fidei noſtræ imbecillis erigendæ cauſa, iureiurando grauiſsimo confirmat Ezech. *33.* VIVO EGO, dicit Dominus. Quam certum eſt, quod ego Deus viuam, tàm certum eſt, me NOLLE mortem impij ſeu damnationem æternam, ſed hoc velle, vt conuertatur & viuat. Et quare moriemini domus Iſraël? quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, Reuertimini & viuite.

CXIII. *Pſal.145.* Bonus Dominus vniuerſis, & miſerationes eius, ſuper omnia opera eius. *2.* Pet. *2.* Deus longanimis eſt erga nos, *NOLENS VLLOS PERIRE*, ſed *OMNES* ad pœnitentiam venire. *Rom.11.* Concluſit Deus omnia ſub peccatum, vt Omnium (*fide ad ſe confugientium propter Chriſtum*) *MISEREATVR.* Illuxit enim Gratia Dei ſalutifera Omnibus Hominibus (*fide eam amplectentibus*) *Tit. 2.*

CXIV. Neminem igitur, abſoluto & immutabili decreto, niſi propter impietatem & impœnitentiam, exitio deſtinauit Deus. nec ad damnationem ac interitum, quoſdam homines creauit, ſicut aſſerunt quidam, prout in alterutrum finem (*vitam vel damnationem æternam*) quiſque conditus ſit: ita vel ad vitam vel ad mortem prædeſtinatum eſſe.

CXV. Creatis enim rebus, *VIDIT* Deus omnia quæ fecerat, & erant valdè bona. Atqui damnationi deſtinatum, bonum eſſe nihil poteſt.

CXVI. Cùmque ad imaginem & ſimilitudinem ſuam Deus hominem condiderit, vt Deo ſimilis, iuſtus & beatus eſſet: certè ad ſalutem homines, non ad interitum creauit.

CXVII. Sap. *11.* Et miſereris OMnium, Quia omnia potes, & diſsimulas peccata hominum (*differs pœnas*) propter pœnitentiam. Diligis enim omnia quæ ſunt, & nihil odiſti eorum quæ feciſti, neque enim odiens aliquid conſtituiſti aut feciſti.

CXVIII. Quod autem obijciunt ex Salomone: Omnia propter ſemetipſum operatus eſt Dominus, etiam impium ad diem malum. & ex Paulo, vaſa iræ apparata ad interitum: etſi impium, quatenus homo eſt, Dei opus eſſe conſtat, tamen

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

quatenus impius, non ex Deo ſed patre Diabolo eſt. Deus verò, propria voluntate & impellente Diabolo peccantem, & ab impietate ſua non recedentem, ad debitas & iuſtas pœnas ordinat.

CXIX. Nec ſimilitudo de luto & figulo, cùm nullum ſimile per omnia congruat, eò detorquenda eſt, quod Deus ſit cauſa peccati, & reiectionis noſtræ, & quod impij nihil agant ſed tantùm patiantur, ſe; inſtar luti à Deo figulo ad impietatem & damnationem condi & formari; ſed eatenus congruit ſimilitudo, quod ex vna maſſa generis humani, DEVS & conuertit multos (*in Chriſtum credentes*) & contumaces ac incredulos reijcit.

CXX. Cumque toleraſſe multa lenitate vaſa iræ apparata ad interitum dicatur, certè non ea condidiſſe ipſe, ſed à Diabolo, Spiritu efficace in filijs inobedientiæ, & propria voluntate corruptæ naturæ, impios ac impœnitentes factos & induratos, velut alienum opus, ſibiq; minimè placens, tuliſſe cenſendus eſt.

CXXI. Quod de Induratione Pharaonis, Excæcatione mentium infidelium, deceptione errantium Prophetarum, & Principum, Traditione in reprobum ſenſum, obtenditur: piæ mentes hanc hypotheſin & principium Theologiæ firmum & immotum ſemper in conſpectu & ob oculos teneant, Deum non eſſe cauſam peccati, nec velle, nec adiuuare, nec confirmare peccata in Diabolis & hominibus, nec impellere voluntates ad peccandum, nec approbare peccatum, ſed verè ac horribiliter iraſci peccatis, eaque odiſſe. Gen. 1. Pſal. 5. Eccl. 15. Pſal. 91. Ioh. 8. Rom. 5.

CXXII. Sic igitur dicta de Induratione & ſimilia, non de fatali neceſsitate aut impulſione, vel efficaci actione aut inſtigatione Dei, ſed permiſsione aut deſertione, phraſi Ebręa explicantur, ne Deus peccati & contumaciæ impiorum efficax cauſa & autor conſtituatur, vt Auguſtinus in Pſal. 77. de Ægyptijs ſcribit, Obdurationem cordis eorum, vt populum Dei nollent dimittere, cùm Deus facere dicitur, non inſtigando & inſpirando, ſed deſerendo facit, vt angeli mali operentur in filijs diffidentiæ, quod Deus debitè iuſtèq; permittit.

Quod

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

CXXIII, Quod Chryſoſt. ad hunc modum expreſsit: οὐκ αὐτοὺς ὠθῶν, ἀλλὰ γυμνῶν τῆς ἑαυτῆς βοηθείας.
Et alibi: Neminem ad peccandum impellit vel cogit Deus: præuidet tamen eos, qui propria voluntate peccabunt. Cur igitur non vindicet iuſtus? quæ fieri non cogit præſcius.

CXXIV. Vtcunque autem hæc diſputentur, ſicut multa inextricabilia colligi ab hominibus acutis, de Diuina permiſſione, præuiſione, & ſuſtentatione naturæ peccantis, poſſunt: tamen hæc vera ſententia vero pectore amplectenda & retinenda eſt, etiamſi non poſſumus omnes argutias, quæ opponuntur, extricare. Omnia enim potius dicam, inquit, Clemens Alexandrinus, quàm Deum eſſe cauſam peccati.

CXXV. Simpliciter itaque, ex teſtimonijs verbi diuini, aſſeuerationem, ad hanc ἀρχὴν δεχῶν, quod Deus non ſit cauſa peccati, congruentem, retineamus: Culpam Reiectionis & Reprobationis hominum, non in Deo, ſed ipſis impijs hærere, videlicet perſeuerantiam in peccatis, quod vocationem ad pœnitentiam & ſalutem, per vocem Euangelij factam, contemnunt; & volentes in tali contemtu & impænitentia perſeuerant, aut fidem abijciunt, antequam ex hac vita diſcedant.

CXXVI. *Ezech. 18. 33.* Viuo ego, Nolo mortem impij. *Oſe. 13.* Perditio tua eſt Iſraël: tantum in me auxilium. *Ioh. 3.* Qui non credit filio, non videbit vitam, ſed ira Dei manet ſuper eum: &, Qui non credit, iam iudicatus eſt. Quia non credit in nomen vnigeniti filij Dei. *Ezech. 18.* Si auerterit ſe iuſtus à iuſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, nunquid viuet? In peccatis ſuis, quæ peccauit, in ipſis morietur.

CXXVII. Nemo igitur cauſam interitus ſui Deo aut fato tribuat, vt ille in Tragœdia inquit, Fati iſta culpa eſt, Nemo fit fato nocens. ſed prauæ ſuæ voluntati & contumaciæ repellenti Gratiam in Euangelio oblatam: & Spiritui Sancto volenti per verbum in eis efficaciter operari, hoſtiliter reſiſtenti imputet, vt Rom. 10. ex Eſa. dicitur: Tota die expandi manus meas ad populum contumacem & contradicentem mihi *Eſa. 65.*
Matth. 23. Quoties volui te congregare & noluiſti. *Pſal. 95.* Hodie ſi vocem eius audiueritis, nolite obdurare corda veſtra. In

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]

CXXVIII. In hac ſimplici ſententia, debitam Deo opti-
mo, miſericordiæ & iuſtitiæ laudem tribuente; & ad fidem ac inuocationem, & ſtudium pietatis in animis exuſcitandum & alendum vtili, & ad veram conſolationem efficace acquieſcamus, & Stoica illa horribilium furorum portenta, quæ & in Deum blaſphema ſunt, & pias mentes ad deſperationem adigunt, in impijs verò ſecuritatem furenter omnibus cupiditatibus frenos laxantem alunt, & veræ pietatis ac fidei Chriſtianæ neruos incidunt, toto pectore execremur.

CXXIX. Et Filium *DEI DOMINVM NOSTRVM IESVM CHRISTVM*, ardentibus votis precemur, vt Eccleſiam electam ſibi ex genere humano, per miniſterium Euangelij perpetuò colligat, & nos in ea doceat, gubernet, ac ſeruet, & vaſa miſericordiæ ſuæ efficiat, vt DEO grata & alijs hominibus ſalutaria diſcamus & doceamus, & in vera fide ac inuocatione ſui, vſque ad finem perſeuerantes, ad Electorum cœleſtis Academiæ ſocietatem tranſlati, æterni Dei erga nos Bonitatem & Miſericordiam plus quàm paternam, & filium ipſius ſaluatorē noſtrum, propter quem Electi ſaluamur, & Spiritum Sanctum, in omni æternitate læti & grati celebremus.

AMEN.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 146 [3,-135 4°]